

STORTINGET

Representantforslag 219 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Margit Bye, Ingrid Liland, Andreas Breivik Ormevik, Une Bastholm, Oda Indgaard og Marius Langballe Dalin

Dokument 8:219 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Margit Bye, Ingrid Liland, Andreas Breivik Ormevik, Une Bastholm, Oda Indgaard og Marius Langballe Dalin om å redusere kravet til risikokapital for Klimainvesteringsfondet

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til stortingsvedtak 984 (2024–2025) av 11. juni 2025, der Stortinget vedtok å be regjeringen

«komme tilbake til Stortinget med en plan for opptrapping av Klimainvesteringsfondet fra 2026 til 2030 med sikte på en gradvis oppskalering av overføringene til fondet, som del av Norges bidrag til oppnåelse av målet fra klimatoppmøtet i Baku om tredobling av internasjonal klimafinansiering.»

Statens klimainvesteringsfond for fornybar energi i utviklingsland (Klimainvesteringsfondet), som forvaltes av Norfund, har som formål å utløse fornybar energiutbygging og utslippsreduksjoner i utviklingsland. Fondet skal bidra til investeringer i fornybar energi som ellers ikke ville blitt gjennomført, og mobilisere privat kapital. I løpet av fondets tre første år har det blitt investert i prosjekter som årlig vil unngå 17,6 millioner tonn CO₂-utslipp.

Klimainvesteringsfondet har hatt positiv avkastning hvert år siden oppstarten i 2022. I snitt har avkastningen siden oppstarten vært på 14,4 prosent målt i investeringsvaluta og 19 prosent målt i norske kroner

(Norfund, 8. april 2025). Den høye avkastningen kan delvis forklares med at fondet er relativt nytt, men Norfund forventer at avkastningen vil stabilisere seg på 12–14 prosent årlig målt i investeringsvaluta.

Norfund har også lang erfaring med investeringer i fornybar energi gjennom utviklingsmandatet som går inn i enda mer krevende markeder enn Klimainvesteringsfondet. Fornybarinvesteringer over utviklingsmandatet har i snitt levert en årlig avkastning på 6,4 prosent målt i investeringsvaluta og 9,8 prosent målt i norske kroner (per 31. desember 2025). Det er omtrent på samme nivå som den gjennomsnittlige årlige avkastningen fra Oljefondet.

Empirien viser altså at Norfunds fornybarinvesteringer har vært svært lønnsomme siden starten. Samtidig settes det av 25 prosent risikokapital for midler avsatt til Klimainvesteringsfondet over statsbudsjettet. Det innebærer at for hver krone som overføres til Klimainvesteringsfondet, budsjetteres det med 25 øre over statsbudsjettet «over streken», mens resten føres som en lånetransaksjon «under streken» uten budsjettkonsekvens.

I Finansdepartementets prinsipper og praksis for budsjettering av lånetransaksjoner, omtalt i Prop. 1 S (2025–2026), kapittel 8.1.2, slås det fast at andelen risikokapital fastsettes «sjablongmessig» ved opprettelsen av nye virkemidler. Dette bekreftes og utdypes i et svar fra finansminister Jens Stoltenberg på et skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Arild Hermstad datert 27. november 2025, jf. Dokument nr. 15:530 (2025–2026).

Det ligger altså ingen dyptgående fagøkonomisk vurdering til grunn for at nye bevilgninger til Klimainvesteringsfondet skal føres med 25 prosent som ordinær utgift (risikokapital) og 75 prosent som lånetrans-

aksjon. I Utenriksdepartementets instruks for Norfunds forvaltning av Klimainvesteringsfondet slås det fast at fondets midler til enhver tid skal være plassert «slik at tap på investeringer, herunder garantiansvar, kan dekkes av fondets tilgjengelige midler», men heller ikke her fastsettes det noen sats.

Kravene til risikokapital og tapsavsetning for forskjellige statlige virkemidler varierer. Norfunds Ukraina-fond har en tapsavsetning på 50 prosent. Nysnø har et krav om 35 prosent tapsavsetning, mens utviklingsmandatet og Klimainvesteringsfondet under Norfund altså føres med 25 prosent risikokapital. Det er imidlertid dokumentert mindre risiko og høyere avkastning for investeringer gjennom Klimainvesteringsfondet enn over utviklingsmandatet.

Forslagsstillerne mener, på bakgrunn av dokumentert lønnsomhet over mange år, at kravet til andel risi-

kokapital for Klimainvesteringsfondet bør reduseres til et vesentlig lavere nivå. Hvis kravet reduseres, vil det også bli enklere å gjennomføre stortingsvedtak 984 (2024–2025) av 11. juni 2025 om en gradvis oppskalering av overføringene til fondet. Det vil øke Norges muligheter til å bidra til lønnsomme investeringer i klimateknologi som vil føre til store utslippskutt globalt.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å redusere kravet til risikokapital for Klimainvesteringsfondet til 10 prosent.

25. mars 2026

Margit Bye

Ingrid Liland

Andreas Breivik Ormevik

Une Bastholm

Oda Indgaard

Marius Langballe Dalin

